

ONOMÀSTICA DEL CANÇONER DEL CALIC

L'Ajuntament de la Vila de Bagà ha reeditat en llibre (*El Cançoner del Galic*, reproducció en facsímil, Bagà 1989) els fascicles que Mn. Joan Serra i Vilaró va publicar al Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya entre 1913 i 1914, recollint la saviesa del *Calic*, dictador (componedor) i cantaire de cançons. Vet ací una mostra d'alguns noms de persona, renoms i noms de casa que s'hi poden trobar, adés a les cançons adés a les notes del col·lector. No hi comptem els pre-noms escarits dels personatges de les cançons: *Pepa, Esidro, Magdalena, Roseta, Coloma*, etc.; ni els noms de personatges històrics (*el baró d'Eroles, Miralles de Cervera, el Jep dels Estanys, el Remogosa, el Savalls, el Nouviles, el Muchacho*; etc. Tampoc els noms de lloc (del Berguedà o d'enjondre), fàcilment localitzables: citem *La Cortada; Quelicon; El Cambrot; el Pla de Torguera* (no pas de Corbera, com és més habitual de sentir, a la cançó «Roseta de Gironella»). Des del Pla de Corbera, a Castellar del Riu, és versemblant que es pugui veure Gironella); *la Font de La Vadella; la Baga de Canals; el Molí de Panella; La Plana; El Pontarró; Codina; el Bosc de Les Molleres*; etc.

Sí que detallem els noms de casa, sovint associats a noms de persona, i els renoms:

El Calic [Joan Prat Molins (1837-1918); el sobrenom *calic* o *clic* prové d'un fet de guerra al Coll del Pendís, però el significat no hi és gens obvi]; *Cirerarcs* i *Joan de Matallops* [altres sobrenoms del Calic, de masos on s'havia estat]; *el Campà*, dit també *el Tutà* [cacic de Bagà]; *el Mas de la Font del Pi*; *el Cabré* [o *Cabrer*, cèlebre bandoler]; *el Noguera* [secretari]; *les senyores Balderiques*; *el senyor Pep del Palau*; *el Francisquet del Raval*; *el Zot de Gósol* [Josep Elies i Batlle (1794-1870), dictador de cançons]; *els Rilis* [lladres cèlebres de Saldes]; *el Tòrric* [llur pare]; els molins *del Casó i del Coleri* de Bagà; *el Castellana*; *la Xica-Antònia*, dita també *Antònia Casadedalta* [de la Casa de Dalt, de Gréixer]; *cal Josepó*; *el Sanagrills*; *cal Masové*; *l'Estevelló* = *el Tevelló* [afèresi sobre un prenom amb un sufix diminutiu o hipocorístic poc usual; potser hipercorrecció sobre un sufix *-ió?* Cf. a Balsareny (Bages) el renom *Teveió*, documentat des de mitjan s. XVIII fins als nostres dies]; *lo Barretina-tort*, *Pigat-de-la-cara*, *lo Geperut*, *lo Trabinella*, *el Calça-tibat*, *Mals-colors-a-la-cara* [malnoms amb què les nines de Malanyeu motejaren llurs festejadors]; *cal Colom* [de Gósol]; *el Marrin-*

xó; *el Mullàs* [de Vallcebre]; *el Dents*; *el Manset* de Fígols [dictador]; *la Margarida del Minguetó*, *l'Antònia de la Noguera*, *la de cal Toni-Jan*, *Treseta de cal Vaquè*, *Margarida del Ponet* [noies de Gisclareny]; *l'hereu Estevenó* [a qui aquelles van tirar a la bassa i en venjança els féu treure cançó]; *l'Hostal de la Llàntia*; *l'Aureia de Massanés* [Josep Camps Prat; Serra i Vilaró, a les notes, li regularitza ortogràficament el nom: *l'Orella*; però afortunadament, a la cançó, el transcriu tal com era]; l'amo de *Cabanes de Gavarrós*; el de *Vilella de Brocà*; *lo Andreu Casablanca*; *Cancarvo*; *Puigrefagut*; *lo Silbestre*; *Vilella de la Pobla*; *Èspel* [parents i amics del Cabanes, segrestat pel Cabrer]; Ramon Prat Cloter o Clotet a) *Civader*; Joan Viladomat Rossell, a) *Vacota* [contrabandistes de Massanés]; *cal Pere-de-Déu*; Ramon Camps Noguera, a) *Ribot* [fill de l'Aureia]; *Can Peyes*; *Joan Feixa*; *cal Cabanes*; *l'hereu Torre-de-Riu*; *l'hereu de cal Pere d'Hall*; *l'Hereu d'en Mola*, *l'hereu Cerdà*, *el Rossell d'Andorra* [fadrins andorrans]; *les noies de can Torres*; *Hostal Urbí* [a «un tiro de bala» de La Seu]; *el Mas Vell*; *Antònia Marinera*; *el Comarmena* [dictador; al títol, Serra i Vilaró usa l'article personal «en»; a la cançó diu «el»]; *el Cerraller*; *el bon Janot de L'Ambròs*; *cal Frare*, *l'Anglada*, *el Lloma* [Malanyeu]; la porqueirola de *Can Barri*; *la Pepa de Niubó*.

R. C. P.